

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія фінансово-економічних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Заступник директора з навчальної
роботи**

Зайченко **Марина ЗАЙЧЕНКО**

30 " **08** 2024 р.

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

здобувачів освіти спеціальності

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Білгород-Дністровський, 2024

Робоча програма дисципліни «Вступ до спеціальності» складена відповідно до освітньо-професійної програми для здобувачів освіти зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Розробник: Колаковська Світлана Пилипівна, викладач економічних дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії»

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних дисциплін

Протокол № 1 від 29.08.2024 року

Голова циклової комісії Світлана СТЕПОВА

Схвалено методичною радою Білгород-Дністровського фахового коледжу природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 6 від 29.08.2024 року

Голова методичної ради Марина ЗАЙЧЕНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Компонент освітньої програми, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів: 3 Модулів: 2 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 90	Компонент освітньої програми Цикл професійної підготовки Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітньо-професійний ступінь: «Фаховий молодший бакалавр»	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		1	
		Семестр	
		1	
		Лекційні заняття:	
		31 год.	
		Практичні заняття	
		20 год.	
		Самостійна робота	
		39 год.	
		Індивідуальні заняття:	
Вид контролю: диференційований залік (1-й семестр) денна форма			

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна передбачена структурно-логічною схемою підготовки фахівців освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»

Метою дисципліни є роз'яснити студентам особливості організації підготовки фахівців спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», сформуванню у студентів комплексне уявлення про функціонування фінансів різних рівнів та їх взаємозв'язки.

Завданням дисципліни є сформуванню у майбутніх фахівців цілісне уявлення про систему фінансових відносин та побудову фінансової системи держави, визначити основні сфери майбутньої діяльності; ознайомити студентів з теоретичними основами вивчення фінансів, які будуть розширені при подальшому вивченні фінансових дисциплін.

Предметом дисципліни «Вступ до спеціальності» є грошові відносини,

які виникають в процесі розподілу і перерозподілу вартості валового суспільного продукту і частини національного багатства в зв'язку з формуванням грошових накопичень у суб'єктів господарювання і держави і використання їх для фінансування потреб господарників та всього суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: «Економічна теорія», «Основи правознавства», «Фінансове право», «Економіка підприємства», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Банківські операції», «Економічна інформатика та комп'ютерна техніка».

Набуті здобувачами освіти компетенції згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні(фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Структура навчальної дисципліни є орієнтовною. Під час складання навчальних програм викладачі навчальних закладів можуть вносити обґрунтовані зміни та доповнення в зміст програмного матеріалу і розподіл навчальних годин за темами в межах бюджетного часу, відведеному навчальним планом на вивчення дисципліни. Внесені зміни повинні бути обговорені на засіданні циклової комісії і затверджені заступником директора з навчальної роботи.

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Система фахової передвищої освіти в Україні

Структура освіти та типи закладів фахової передвищої освіти. Ліцензування та акредитація закладів фахової передвищої освіти. Характеристика законодавства України про фахову передвищу освіту.

Практичне заняття

Ознайомлення з системою освіти в Україні.

Тема 2. Нормативно-правова база підготовки фахівців у системі фахової передвищої освіти

Закон України «Про фахову передвищу освіту» та його засади державної політики у сфері фахової передвищої освіти. Модернізація підготовки фахівців до сучасних ринків праці. Нові принципи та підходи до функціонування системи фахової передвищої освіти

Практичне заняття

Ознайомлення з нормативно-правовою базою освіти в Україні.

Тема 3. Структура та організація навчально-виховного процесу в навчальному закладі

Організація навчального процесу у фаховому коледжі. Організація виховного процесу та студентського самоврядування у фаховому коледжі. Організація дистанційного навчання та контролю знань за спеціальностями. Навчально-методичне забезпечення та бібліотечні ресурси за спеціальностями.

Практичне заняття

Ознайомлення з структурою та організацією навчально-виховного процесу в коледжі.

Тема 4. Академічна доброчесність

Доброчесність як цінність. Поняття академічної доброчесності. Принципи та загальні норми академічної доброчесності. Основні прояви академічної доброчесності в освіті і науці: списування, підробка, надання допомоги для здійснення акту академічної нечесності, плагіат. Наслідки академічної нечесності.

Практичне заняття

Академічна доброчесність в процесі навчання.

Тема 5. Студентське самоврядування як невід’ємна складова навчально-виховного процесу

Студентське самоврядування - важливий фактор розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, формування майбутньої еліти нації. Реалізація студентських інтересів, спілкування і взаємодії молоді.

Практичне заняття

Ознайомлення з структурою, правами та обов’язками студентського самоврядування.

МОДУЛЬ 2

Тема 6. Розвиток підприємництва в Україні та світі.

Сутність і функції підприємництва. Характеристика суб’єктів та об’єктів підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності. Обмеження в підприємницькій діяльності. Необхідні умови розвитку підприємництва.

Організаційні форми підприємництва і їх характеристика. Принципи підприємницької діяльності. Необхідні умови розвитку підприємництва. Проблеми розвитку підприємницької діяльності в Україні. Державна політика підтримки підприємництва. Суб’єкти підприємницької діяльності як платники податків.

Особливості розвитку малого підприємництва в Україні. Чинники успіху у підприємницькій діяльності.

Практичне заняття

Ознайомлення з діяльністю підприємців міста.

Тема 7. Зміст майбутньої професії

Ознайомлення із обраними спеціальностями та майбутньою професією.

Успіх у майбутніх професіях - здатність швидко адаптуватися до нових умов, постійне навчання.

Комунікація, співпраця в команді, лідерські якості та здатність до розв’язання проблем. Здатність приймати рішення, бачити можливості та мислити творчо – ключові якості у майбутніх професіях.

Практичне заняття

Ознайомлення з особливостями майбутньої професії.

Тема 8. Працевлаштування за фахом. Успіх та кар’єра випускників

Працевлаштування за фахом – важливе для майбутній випускників.

Активність, впевненість, креативність, бути готовим до будь-яких викликів –

характеристика майбутнього фахівця. Успіх та кар'єра є індивідуальними для кожного здобувача освіти. Досягнення цілі – постійний розвиток та наполегливість у своїх досягненнях.

Практичне заняття

Ознайомлення з системою працевлаштування в Україні.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин						
	денна форма				заочна форма		
	всього	з них			всього	з них	
		теоретичні	практичні	самостійна робота		теоретичні	практичні
Модуль 1							
Тема 1. Система фахової передвищої освіти в Україні	10	4	2	4			
Тема 2. Нормативно-правова база підготовки фахівців у системі фахової передвищої освіти	12	4	2	6			
Тема 3. Структура та організація навчально-виховного процесу в навчальному закладі	10	4	2	4			
Тема 4. Академічна доброчесність	10	4	2	4			
Тема 5. Студентське самоврядування як невід’ємна складова навчально-виховного процесу	10	4	2	4			
<i>Разом за модулем 1</i>	<i>52</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>22</i>			
Модуль 2							
Тема 6. Розвиток підприємництва в Україні та світі.	12	4	2	6			
Тема 7. Зміст майбутньої професії	14	4	4	6			
Тема 8. Працевлаштування за фахом. Успіх та кар’єра випускників	12	3	4	5			
<i>Разом за модулем 2</i>	<i>38</i>	<i>11</i>	<i>10</i>	<i>17</i>			
Всього годин	90	31	20	39			

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

Словесні методи (бесіда, розповідь, пояснення, лекції тощо) характерні тим, що інформацію для засвоєння здобувач освіти отримує вербальними засобами, тобто через слово.

Наочні методи - інформація для засвоєння одержується на основі сенсорно- перцептивної діяльності (демонстрування, ілюстрації, показ об'єкта, моделі).

Практичні методи. Суть їх у тому, що шляхом виконання практичних дій здобувач освіти отримує деяку інформацію, яку аналізує, робить висновок і приходить до тих знань, які необхідно засвоїти. Особливість методу в тому, що діяльність з одержання знань накладається в часі на діяльність з їх застосування, що дає винятково важливий педагогічний ефект.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Бесіда, або діалог з аудиторією. Ставиться серія запитань, які потребують відповіді. Це дає можливість зрозуміти, чи готові здобувачі освіти сприймати новий матеріал, чи їх потрібно активізувати. Практика підказує, що здобувачі освіти ідуть на заняття не підготовлені, але коли знають, що буде опитування – готуються. Разом з тим це дає можливість виявити прогалини, що важливо не стільки для здобувача освіти, як для викладача.

2. Сократична бесіда. Ставиться серія запитань, які дають можливість здобувачу освіти дати не повну відповідь, що спонукає з зацікавленістю сприймати новий матеріал.

3. Проблемне заняття. Висловлюється проблема, з метою викликати зацікавленість у здобувачів освіти. Цей вид інтерактивних технологій можна використовувати після опрацювання серії занять, бо здобувачі освіти вже повинні мати багаж знань.

4. Дискусія. Відбувається активний обмін думками. Це різновид проблемних лекцій. Проводяться ділові ігри, самостійна робота. Лекція-дискусія дає можливість охопити складний, великий за обсягом і найбільш вдалиий матеріал.

5. Аналіз конкретних ситуацій. Береться конкретна ситуація з життя (професійна діяльність, соціум тощо) і вирішується різними шляхами. Сьогодні неможливо навчати здобувача освіти старими методами. Знань стало так багато, професійні навички стали настільки багатоманітними, що їх неможливо передати в повному обсязі в межах традиційних методів, шляхом ретрансляції, позбавленої емоційності.

6. Заняття з використанням техніки зворотного зв'язку. Після подачі лекції починається її обговорення. З'ясовується наскільки здобувачі освіти зрозуміли матеріал.

7. Метод «заверши фразу». Здобувач освіти може продовжувати її своїми словами, а не так як у конспекті.

8. Консультація. Для індивідуальної роботи зі здобувачами освіти використовують *пояснення*.

6. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

За місцем у навчальному процесі розрізняють **вхідний, поточний, періодичний, підсумковий види контролю**.

Вхідний контроль – використовують перед вивченням нової теми на початку семестру для з'ясування загального рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни, щоб передбачити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль – спостереження викладача за навчальною діяльністю здобувачів освіти на занятті. Метою його є отримання оперативних даних про рівень знань здобувачів освіти і якість навчальної роботи на занятті, оптимізація управління навчальним процесом.

Періодичний (тематичний) контроль – виявлення й оцінювання засвоєних на кількох попередніх заняттях знань, умінь здобувачів освіти з метою визначення, наскільки успішно вони володіють системою знань, чи відповідають ці знання програмі. Різновидом періодичного є **тематичний контроль**, що полягає у перевірці та оцінюванні знань здобувачів освіти з кожної теми і спрямований на те, щоб усі належно засвоїли кожен модуль.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або навчального року. Підсумкову оцінку за семестр виставляють за результатами тематичного оцінювання, за рік – на основі семестрових оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів освіти з навчальної дисципліни можуть оцінюватися за кредитно-трансферною системою ЄКТС, в основу якої покладено принцип прозорості, об'єктивності, індивідуальності та певної уніфікованості. Головне завдання при цьому – досягти найбільш ефективного та об'єктивного оцінювання, яке повинне одночасно виконувати контролюючу й мотивуючу функції.

Кожен модуль включає лекційні та практичні заняття, самостійну роботу.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт або комп'ютерного тестування.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;

- творчий підхід до виконання завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – диференційований залік – 1-й семестр 1-го року навчання (денна форма)

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік – 1-й семестр 1-го року навчання (денна форма)

Результати навчання здобувачів фахової передвищої освіти Коледжу з теоретичної та практичної підготовки можуть оцінюватись за 100-бальною шкалою, оцінкою в ЄКТС.

Відповідно рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни може складатися з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану здобувача освіти (залікової книжки) та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Націо нальна шкала (12-бальна)	Націо нальна шкала (4-бальна)	Рівень компетен тності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
FX	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Підручники та посібники.
2. Конспекти лекцій.
3. Лекції на електронних носіях.
4. Презентації.
5. Методичні вказівки до практичних робіт.
6. Матеріали для самостійного вивчення на електронних носіях.
7. Індивідуальні завдання студентів.
8. Матеріали з контролю знань студентів.
9. Стенди та інші наглядне обладнання аудиторії.

Вивчення дисципліни здобувачами освіти передбачає вміння використовувати різні інформаційні ресурси – опубліковану українську та іноземну літературу (нормативні документи, підручники, навчальні посібники, наукові періодичні та монографічні видання, словники, довідники тощо), методичну літературу та Інтернет-джерела.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна

1. Вступ до фаху: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Дубик В.Я., Круглякова В.В.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.-Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 256 с.
2. Довідник з підготовки фахівців/ Уклад.: В. Бабак, М. Кулик, А. Полухін. – К.:НАУ, 2006 – 352с.
3. Тягунова Н. М., Спориш О.А. Підприємництво і бізнес-культура. Кредитно-модульний курс : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2014. 118с.
5. Фінанси банківська справа та страхування. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво : підручник для бакалаврів. / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2019. 264 с
6. Ярошевич Н. Б. Підприємництво і менеджмент навч. посіб. К.: Ліра-К, 2014. 408 с

Додаткова

7. Закон про фахову передвищу освіту. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
8. Закон України про академічну доброчесність. <https://eo.gov.ua/akademichna-dobrochesnist-zalezhyt-vid-usikh-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu/2021/04/30/>
9. Студентське самоврядування. Режим доступу <http://bkeipr.com/index.php/students/studentska-samovr>

10. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. – [2-ге вид. випр. і доповн.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
11. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
12. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
13. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Об'єм даних 14,95 Мб.
14. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник.- Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 402 с.
15. Фінанси підприємств. Навчально-методичний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування» / укладачі В.В. Зубченко, Л.М. Гутко. Біла Церква: БНАУ, 2020. 106 с.